

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy
Kluuvikatu 3
00100 HELSINKI

Asia

Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:ssä tarkoitettu rikemaksu

1 Päätös

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 39 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:lle seitsemäntuhannen (7 000) euron suuruisen rikemaksun sen johdosta, että Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoiman Sijoitusrahasto Taaleritehdas Dinaari Osake -sijoitusrahaston varojen sijoittamisessa on 3.5.2011–28.8.2012 välisenä ajanjaksona rikottu ajoittain sijoitusrahastolain (48/1999, jäljempänä SRL) 11 luvussa säädettyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia.

Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Rikemaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Finanssivalvonnan johtokunta on tehnyt päätöksen rikemaksun määräämisestä 24.4.2013 pidetyssä kokouksessaan.

2 Kuuleminen

Finanssivalvonta on varannut 8.2.2013 päivätyllä kirjeellään Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:lle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti tilaisuuden lausua mielipide asiasta ennen asian ratkaisemista sekä antaa selitys sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy on antanut vastauksensa 19.3.2013 päivätyllä kirjeellä.

3 Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:n menettely asiassa

Havaitut varojen sijoittamista koskevien säännösten rikkomiseen liittyvät tapaukset on kuvattu seuraavissa kappaleissa.

Tapaus 1

SRL 73 §:n 3 momentissa on säädetty, että sellaisia sijoituksia saman liikkeenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista.

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

SRL 73 §:n 5 momentissa on säädetty, että mainitussa pykälässä sekä 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaan samaan konserniin kuuluvia yhteisöjä.

Sijoitusrahasto Taaleritehdas Dinaari Osake -sijoitusrahaston varojen sijoittamisessa on rikottu SRL 73 §:n 3 momentin säännöstä seuraavilla aikaväleillä: 7.11.2011–7.2.2012, 20.2.2012–19.3.2012, 21.3.2012–24.4.2012 ja 30.4.2012–28.8.2012. Seuraavassa taulukossa on esitetty tiedot rikkomusten suuruudesta ja kestosta.

<i>Sijoituskohde</i>	<i>Osuus rahaston varoista yhteensä</i>	<i>Sijoitusrajoituksen ylityksen päivämäärä</i>
Liikkeeseenlaskijat, joihin on sijoitettu yli 1/20 rahaston varoista	45–68 %	7.11.2011–7.2.2012
	42–50 %	20.2.2012–19.3.2012
	42–55 %	21.3.2012–24.4.2012
	48–67 %	30.4.2012–28.8.2012

Tapaus 2

SRL 73 §:n 1 momentissa on säädetty, että sijoitusrahaston varoista saadaan sijoittaa enintään yksi kymmenesosa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin.

Sijoitusrahasto Taaleritehdas Dinaari Osake -sijoitusrahaston varojen sijoittamisessa on aikavälillä 30.4.2012–27.7.2012 rikottu SRL 73 §:n 1 momentin säännöstä. Seuraavassa taulukossa on esitetty tiedot rikkomuksen suuruudesta ja kestosta.

<i>Sijoituskohteen nimi</i>	<i>Osuus rahaston varoista</i>	<i>Sijoitusrajoituksen ylityksen päivämäärä</i>
Erään yksittäisen liikkeeseenlaskijan liikkeeseenlaskemat Participatory Note -rahoitusvälineet	11–12 %	30.4.2012–27.7.2012

Tapaus 3

SRL 78 §:ssä on säädetty, että rahastoyhtiö saa sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja huolehtien riskin hajauttamisen periaatteen soveltamisesta poiketa 72, 73, 73 a, 75 ja 76 §:ssä sekä 77 §:n 1 momentissa säädetyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

Sijoitusrahasto Taaleritehdas Dinaari Osake -sijoitusrahasto on aloittanut toimintansa 3.5.2011. Sijoitusrahaston sijoitukset erään yksittäisen liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskemiin rahoitusvälineisiin ovat olleet rahaston ensimmäisen kuuden toimintakuukauden aikana korkeimmillaan (13.7.2011) 82 % rahaston varoista ja näiden sijoitusten osuuden mediaani on ollut n. 66 %. Sijoitukset ovat näin ollen ylittäneet moninkertaisesti SRL 73 §:n 1 momentissa säädetyn kymmenesosan rajan. Sijoitusrahaston SRL 73 §:n 3 momentissa tarkoitetut sijoitukset ovat rahaston ensimmäisen kuuden toimintakuukauden aikana muodostaneet suurimmillaan (19.8.2011) 89 % sijoitusrahaston varoista ja näiden sijoitusten osuuden mediaani on ollut n. 80 %. Sijoitukset ovat näin ollen ylittäneet merkittävästi SRL 73 §:n 3 momentissa säädetyn kahden viidesosan rajan.

Finanssivalvonta katsoo, että poikkeamat SRL 73 §:n 1 ja 3 momentissa säädetystä hajautusvaatimuksista ovat olleet niin merkittäviä rahaston ensimmäisen kuuden toimintakuukauden aikana, ettei Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:n voida katsoa huolehtineen sijoitusrahaston varoja sijoittaessaan SRL 78 §:n poikkeussäännöksessä edellytetyllä tavalla riskin hajuttamisen periaatteen soveltamisesta.

4 Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:n vastaus

Vastauksessaan Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy toteaa, että kuulemiskirjeessä esitetyt sijoitusrahaston sääntöjen mukaisten sijoitusrajojen ylitykset ovat sinänsä toteutuneet. Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy ei kuitenkaan ole samaa mieltä Finanssivalvonnan kanssa siitä, että ylitykset ovat aiheuttaneet kuulemiskirjeessä esitetyllä tavalla "merkittävää vastapuoliriskiä, joka olisi toteutuessaan voinut aiheuttaa osuudenomistajille merkittävää vahinkoa". Yhtiö ei ole myöskään Finanssivalvonnan kanssa samaa mieltä siitä, että ylitykset ovat "voineet erityisesti vaarantaa rahasto-osuuden omistajien asemaa."

Liittyen tapauksiin 1 ja 2, yhtiö toteaa vastauksessaan sen, että: 1) sijoitusrahaston koko on ollut huomattavan pieni kyseessä olevan tarkastelujakson aikana, jolloin lisääntynyt riski ei euromääräisesti ole ollut merkittävä, ja 2) erityisesti tapauksessa 2 esitetyllä tarkastelujaksolla yhden liikkeeseenlaskijan arvopaperiin on ollut sijoitettuna 11 - 12 % sijoitusrahaston varoista. Vaikka sijoitussäännön ylitys sinänsä on olemassa, rahasto-osuudenomistajalle syntyvä lisäriski on ollut vain 1-2 %-yksikköä.

Tapaukseen 3 liittyen yhtiö tuo vastauksessaan esille sen, että sijoitusrahaston sijoituskohteina käytettyjen rahoitusvälineiden (nk. participatory note -rahoitusvälineet) erityispiirteistä on seurannut se, että sijoitusrahaston sijoitustoiminta on käytännössä voitu käynnistää ensin yhden liikkeeseenlaskijan kanssa ja vasta sen jälkeen on voitu saada muita toimijoita vähitellen mukaan. Yhtiö toteaa, että sijoitusrahastolaissa ei ole tarkkoja

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

prosenttiosuuksia sille, miten ensimmäisen kuuden kuukauden aikana tulee hajauttaa sijoitusrahaston sijoituksia eri liikkeeseenlaskijoiden rahoitusvälineisiin, jotta hajautus katsotaan riittäväksi. Ottaen huomioon markkinoista johtuvan käytännön mahdollisuuden aloittaa useiden eri liikkeeseenlaskijoiden velkasitoumuksia käyttäen, voidaan jälkikäteen todeta laajemman liikkeeseenlaskijariskin hajautuksen olleen käytännössä mahdollista eikä sitä ole mielletty lain vastaiseksi tarkempien lain määräysten puuttumisen vuoksi.

Yhteenvetona tapauksista 1–3 yhtiö toteaa vastauksessaan, että koska kyse oli tarkasteluajankohtana pääomaltaan huomattavan pienestä sijoitusrahastosta, Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy:n näkemyksen mukaan rahasto-osuuden omistajille aiheutunut riski ei ole ollut euromääräisenä Finanssivalvonnan kuvaamalla tavalla merkittävä tai voinut erityisesti vaarantaa rahasto-osuuden omistajien asemaa. Yhtiö perustelee näkemyksensä sillä, että mikäli sijoitussääntöjen ylittämistä aiheutunut lisääntynyt riski rahasto-osuuden omistajille olisi realisoitunut täysimääräisenä, olisi Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy kyennyt riskin alhaisen euromäärän vuoksi korvaamaan rahasto-osuudenomistajille aiheuttamansa vahingon vakavaraisuutensa puitteissa.

5 Päätöksen perustelut

FivaL 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia.

Finanssivalvonta katsoo, että Taaleritehtaan Rahastoyhtiö Oy on yllä kuvatuissa tapauksissa rikkonut sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevia säännöksiä, joten rikemaksun määräämisen edellytykset täyttyvät asiassa.

Tekohetkellä voimassa olleen FivaL 39 §:n 2 momentin mukaan oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Arvioidessaan rikemaksun määrää Finanssivalvonta ottaa huomioon muun muassa, onko rikkomus voinut erityisesti vaarantaa rahasto-osuuden omistajien asemaa. Rikkomukset ovat olleet pitkäkestoisia ja niiden johdosta sijoitusrahaston sijoitukset ovat olleet riittämättömästi hajautettuja. Vaikka tapauksen 2 rikkomukset ovat olleet lieviä, on tapauksien 1 ja 3 rikkomuksista aiheutunut vastapuoliriski, joka olisi toteutuessaan voinut aiheuttaa osuudenomistajille vahinkoa.

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

Yhtiö on vastauksessaan vedonnut siihen, että rahasto-osuuden omistajille aiheutunut riski ei ole ollut euromääräisenä Finanssivalvonnan kuvamalla tavalla merkittävä, minkä johdosta rahastoyhtiö olisi kyennyt korvaamaan rahasto-osuudenomistajille aiheuttamansa vahingon vakavaraisuutensa puitteissa. Finanssivalvonta katsoo kuitenkin, että arvioitaessa teon vakavuutta rikemaksua määrättäessä, ei teon vakavuutta poista se, että yhtiö olisi pystynyt korvaamaan syntyneet vahingot.

Tapauksen 3 osalta yhtiö on vastauksessaan vedonnut siihen, että rahaston toimintaa ei ollut markkinoiden johdosta mahdollista aloittaa useiden eri liikkeeseenlaskijoiden velkasitoumuksia käyttäen, joten laajempi liikkeeseenlaskijariskin hajautus on ollut yhtiön mukaan käytännössä mahdollista. Finanssivalvonta kuitenkin katsoo, että jo rahastoa perustettaessa olisi tullut ottaa huomioon se, että SRL:n varojen sijoittamista koskevia vaatimuksia tai niihin liittyvien poikkeusmahdollisuuksien edellytyksiä pystytään noudattamaan koko rahaston toiminnan ajan.

Yhtiö on todennut myös, että se ei ole mieltänyt hajautuksen puutetta lainvastaiseksi tarkempien lain määräysten puuttumisen vuoksi. Tältä osin Finanssivalvonta katsoo, että poikkeamat SRL 73 §:n 1 ja 3 momentissa säädetyistä hajautusvaatimuksista ovat olleet niin merkittäviä, että rahastoyhtiön olisi tullut mieltää, ettei riskin hajauttamisen periaate toteudu SRL 78 §:n poikkeussäännöksessä edellytetyllä tavalla.

Yllä todetuilla perusteluilla Finanssivalvonta pitää rikkomuksia kokonaisuutena arvioituna vakavina ja katsoo, että ne ovat laatunsa, laajuutensa ja pitkäkestoisuutensa johdosta voineet erityisesti vaarantaa rahasto-osuuden omistajien asemaa. Finanssivalvonta katsoo, että oikeasuhtainen rikemaksu käsillä olevassa tapauksessa on 7 000 euroa.

FINANSSIVALVONTA¹

Anneli Tuominen
johtaja

Pirjo Kyyrönen
johtava lakimies,
johtokunnan sihteeri

Lisätietoja antaa

lakimies Jari Synkkänen, puhelin 010 831 5200

Liitteet

valitusosoitus

¹ Finanssivalvonnan työjärjestyksen 8 §:n 1 momentin mukaisesti johtokunnan päätöksestä tehdyn toimituskirjan allekirjoittavat johtaja ja johtokunnan sihteeri.

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

Liite päätökseen

Valitusosoitus

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta markkinaoikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene. Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeudelle.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava markkinaoikeudelle, on ilmoitettava

1. päätös, johon muutosta haetaan,
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
3. perusteet, joilla muutosta vaaditaan,
4. valittajan nimi ja kotikunta sekä
5. puhelinnumero ja postiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan valittajalle toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
2. todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirjansa, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti markkinaoikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos markkinaoikeus niin määrää.

25.4.2013

FIVA 1/02.04/2013

Julkinen

Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Markkinaoikeus voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos sillä on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa markkinaoikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettäjä käyttäen. Postittaminen tai kirjelmän toimittaminen lähetin välityksellä on lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavutettava markkinaoikeuteen viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on ennen valitusajan päättymistä käsiteltävissä muodossa markkinaoikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 226 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin 029 56 43300
Faksi 029 56 43314
Sähköposti markkinaoikeus@oikeus.fi